

İnanılmaz

EVLIYA ÇELEBİ

ve Tükenmez Kalem

Nefise Atçakarlar

BU ÂLET BENİM
ZAMANIMDA OLACAKTI,
BÜTÜN YILDIZLARI GEZDİM.

O, BENİM GİBİ
SENİNLE KONUŞAMAZ
AMA!

İÇİNDEKİLER

Bitmez Tükenmez Hayaller	7
Çok Gizemli Bir Rüya	15
Güzel İstanbul	31
Yüreğinin Götürdüğü Yer	62
Batı'ya Maceralı Yolculuk	111
Misafirperver Doğu'ya Doğru	133
Kutsal Topraklara Yolculuk	145
Esrarengiz Mısır	152

**BİTMEZ
TÜKENMEZ
HAYALLER**

Kuyumcubaşının Ođlu

Dünyayı dolaşmak için

- 🌐 uçsuz bucaksız çölleri ve okyanusları birkaç saatte aşan uçakların,
- 🌐 şehirleri birbirine bağlayan hızlı trenlerin,
- 🌐 otoyolda inanılmaz hız yapan otomobillerin ve
- 🌐 uzaya giden füzelerin hiç olmadığı günlerdi.

Osmanlı Devleti'nin başkenti İstanbul'da Sağırçılar Camii Vakıf Evlerinde 10 Muharrem 1020'de (1611) bir çocuk dünyaya geldi. Bu çocuk, sarayın kuyumcubaşısı Mehmed Zillî Efendi'nin oğluydu.

Mehmed Zillî Efendi devrin kıymetli alimlerinden Evliya Mehmed Efendi'yi öyle çok severdi ki oğlunun adını Evliya koydu.

Çok Zengin Söz Dağarcığım

Zillî: Gölge ile ilgili.

Evliya: Allah dostu, Allah'ı çok seven, Allah tarafından çok sevilen kimse.

Evliya'nın ailesi Kütahyalı'ydı. Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'u fethettiği zaman İstanbul'a taşınmışlardı.

Meraklısına

Fatih Sultan Mehmet ve fetih hakkında yeterli bilgiye sahip değilsen, Eğlenceli Tarih dizisinin Dâhi Fatih ve Muhteşem Fethi kitabını okuyabilirsin.

Evliya, meraklı bir çocuktur. Okumayı çok severdi. (Çocukken ben de öyleydim dediğini duyar gibiyim... Hangi çocuk okumayı sevmez ki öyle değil mi?)

Çalışkan Çocuk

Evliya'nın zekâsı etrafındakileri kendisine hayran bıraktırdı. Zeki olan bütün bilim insanı, yazar, şair, sanatçıların çocukken yaramaz olduklarını sanıyorsan yanılıyorsun. Evliya, sadece çok zeki değil, aynı zamanda çok çalışkandı da.

İlk olarak mahalledeki sıbyan mektebinde eğitim aldı. Okulunu, ders çalışmayı çok severdi. O kadar çok severdi ki gece gündüz çalışıp hafız oldu. Kur'an-ı Kerim'i baştan sona ezberledi. Arkadaşları onun bu gayretine hayret ediyorlardı.

Çok Zengin Söz Dağarcığım

Sıbyan Mektebi: Osmanlılarda Kur'an, ilmiyal, hesap yani matematik, ahlak, güzel yazı, tarih, coğrafya gibi derslerin verildiği ilköğretim kurumu.

Evliya'nın babası kuyumcuydu. Birbirinden güzel yüzükler, küpeler, kolyeler, taşlar, yaka iğneleri tasarlar ve bunları kendi elleriyle işlerdi. Evliya, babasını çalışırken izlemeye bayılırdı. Babası eserlerini nakış nakış işlerken bunu nasıl yaptığını oğluna tarif ederdi.

Düşünsene, Evliya'nın babası elmaslar, inciler, zümrütler, firuzeler, safirler ve birbirinden değerli pek çok taşa şekil verebiliyordu. Evliya için bu göz kamaştırıcı çalışmayı izlemek çok eğlenceliydi.

Evliya'nın annesi ise Abaza'ydı. Kendisi, 1. Ahmet zamanında saraya gelmişti. Annesi, Evliya'nın ney çalmasını çok istemişti.

Ney, üflenmesi en zor müzik aletlerinden biriydi. İlk denemelerde tek bir notayı üfleyebilmek bile çok zordu. Pek çok kimse ney üflemeye çalışırken garip garip sesler çıkarırdı. İstersen bunu evde tek başına deneme. Sonra komşular ne oluyor diye toplanıp gelmesinler. Evliya, çok çalışıp birbirinden güzel ezgiler çalmayı başarmıştı.

Seyahat Arzusu

Evliya'nın en büyük zevklerinden biri de gördüklerini inceleyip not almaktı. En büyük hayali bir seyyah yani gezgin olup bütün dünyayı dolaşmaktı. Erkek kardeşi Mahmud ve kız kardeşi İnel'e de sık sık bu hayallerini anlatırdı.

Evlerine uzaklardan gelen misafirlerin anlattıklarını ilgiyle dinlerdi. Onlar, gezip gördükleri yerleri anlattıkça, Evliya'nın gezme hayalleri büyüdükçe büyür, yere göğe sığamaz olurdu.

“Bir fırsat olsa da İstanbul'u, etrafındaki köyleri, gül bahçelerini, Anadolu'daki şehirleri, kasabaları bir bir dolaşsam. Ama bu nasıl mümkün olabilir...” diye düşünür dururdu. Acaba ona dünyayı dolaşmak kısmet olacak mıydı...

